

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKLAPJA

62. évfolyam

2. szám

1947. február 15.

A méh izelése

A méh izelése gyakorlati fontosságú. Olyan a méh, mint a válogatós gyermek. Az egyszerre nyíló virágok közül annak a nektárját választja, amelyikét édesebbnek érzi.

Tudnunk kell, hogy többféle cukor van. A mindennapi életből ismerünk néhányat. Az a fehér cukor, melyet kávéban fogyasztunk, a nádcukor vagy másnéven répacukor. Gyermekkorunk kedves emlékei közé tartozik a krumplicukor, másnéven szőlőcukor. A kristályos méz tetején úszó folyékony réteg gyümölcscukor. A maláta édes ízét a malátacukor adja. Amikor keményítő tartalmú ételt, pl. ptyókat vagy laskát eszünk, a keményítő emésztés közben előbb olyan dextrinné alakul, amilyennel a bélyegek be vannak ragasztva, ebből malátacukor lesz, végül szőlőcukor (krumplicukor) és csak ez a legutolsó tud vérünkbe jutni. Ismeretes még mindennapi életünkben a tejben csekély mennyiségben lévő tejcukor is. Nem cartozik a cukrok közé, tehát nem is táplál, de nagyon édes a szaharin nevű, kátrányból készült anyag. Erdékes, hogy a cukrok között keserű is van. Ilyen az „oktozán“.

Milyenek érzi ezeket a méh? Melyik édesebb az embernek, melyik a méhnek? Az ember izelését úgy vizsgálják, hogy szemét bekötik és vizes vattával letörülgetett nyelvére különféle hígítású cukros vizet kennek. Meg kell mondania, hogy édes-e. Fokozatos hígítással eljutunk ahhoz a cukrosvízhez, mely már nem édes. Minél hígabban is édesnek érzik valamelyik cukorféle, annál édesebbnek nyilváníthatjuk. A méh izelését úgy tanulmányozták, hogy kis csészékben különféle hígítású cukrokat adtak neki. Megfigyelték, hogy jól nem lakott méhek is mikor fogadták immelárral, vagy mikor hagyták ott a folyadékot. Kiderült, hogy az ember legédesebbnek a gyümölcscukrot érzi, a méh ellenben a nádcukrot. Ember is, méh is édes-

nek érzi egy kicsit a malátacukrot. A tejcukor csak az embernek édes, a méhnek nem. Legkülönösebb, hogy az ember a szaharint igen édesnek találja (ezért ragadt rá az „ezerédes“ név), a méh ellenben nem fogadja el, viszont az oktozán nevű cukor nekünk rettentően keserű, a méh ellenben élvezettel fogyasztja. Hiába, jól mondja a közmondás, hogy az ízlésről nem lehet vitatkozni.

A nektárban kétféle cukor gyakori: 1. nádcukor, 2. gyümölcscukornak és szőlőcukornak a kevereke: összefoglaló néven invertált cukor. A méh nem találja édesnek a cukorszörpöt és a nektárt, ha

a nádcukor 4%-nál hígabb, az invertált cukor 8–9%-nál hígabb.

A méheket az a nektár vonzza jobban, melyben egyrészt több a cukor, másrészt nagyobb a nádcukor tartalom.

A vizsgált nektárok közül éppen a határt érinti a császárkorona (*Fritillaria imperialis*) nektárjának sűrűsége: csupa invertált cukor van benne kb. 8,8%-ban. Hiába sok a nektárja, a méhek alig gyűjtik. A selyemnövény (*Asclepias*) nektárjában ellenben 27% a nádcukor és 1,8% az invertált cukor, a kigvósziszében 34% a répacukor és 12% az invertált cukor. A méhek mindkettőt igen buzgón gyűjtik, mert nagyon édesnek érzik.

A virágok nektárja a levegő nedvességét magába szívja. Nedves levegőben a nektár hígabb, tehát nem olyan édes. Ha a nektár cukortartalma amúgyis közel volt a méhek édesérzésének határához, megeshetik, hogy nedves időben elveszíti vonzó erejét.

Az olvasó annyi meglepőt talált már a méhek izeléséről ebben a cikkcskében, hogy talán nem is lépi meg a méh izelő szervének különleges elhelyezkedése. A méh ugyanis nemcsak szájával izel, hanem kisebb mértékben talpával is.

Örösi Pál Zoltán.

A rőpnyilás helye

Egy vérbeli méhészt nemcsak a haszonért méhészkedik, hanem az élvezetet is jelent számára. Matteredek taláioán írja: „Aki megismerte és megszerette a méheket, annak egy nélkülök eltöltöt nyár épp oly tökéletlen, mintha a madarak és virágok hiányoztak volna.”

A jó méhészt éberea figyelni méhei életét, s ha kell, azonnal segítségükre siet.

Mindenki megfigyelhette, hogy a méhek átlag egy centiméteres hézagot hagynak a kas lépei és a fenékdieszka között. Egészen le azért nem építik, hogy ne akadályozzák a levegőcsorét és hogy a fenékdieszka körül bárhol és bármelyik lépre könnyen feljuthassanak anélkül, hogy az oldalfalig kellene gyalogolniuk.

Sajnos nem így történik ez a kaptárnál, ahol a méhészt sokszor 2—2½ cm.-t is hagy a keretléc és fenékdieszka között, hogy ne ütközzön nehézségbe a takarítás. Gyakran megfigyeltem, hogy a teherrel megrakodtan hazatért méh, bemenvén a rőpnyíláson, tévovázva megállt és kényserülésből valamelyik oldalfalra ment, hogy azon felmászva a lépre juthasson. A felső rőpnyilású kaptárnál természetesen más a helyzet, azonban nem mindenki szereti az ilyen kaptárt. Hogy az akadályt kiküszöbölhessem, kaptáiraímon az alsó keretsor felső lécével egy síkba vágtam a rőpnyilásokat és hogy ezzel nem ártottam, azt bizonyítja az, hogy egy közepeshordású vidéken, gyenge esztendőben tizenhárom családtól raj nélkül négy mázsa mézet pergettem.

Kaptáiraímon három keretsorosak. A méheket a két felső sorban telettetem és a legalsó keretsor helyére vendégfenéket tesztek. Így az alsó rőpnyilás és a vendégfenék között alig 1 cm.-es hézag marad, sőt az alsó sor keretei is bent maradhatnak, mert a vékony vendégfenék alatt szépen beférnek. Kaptáiraímnál a takarító nyílás 4 cm. s így az aljdeszkát tollseprűvel bármikor kiséperhetem.

Ennek a rendszernek egyetlen hátránya az (ha ugyan ezt hátránynak lehet mondani), hogy a harmadik keretsoron, mint pl. az alsó rőpnyilású kaptáiraímnál szoktuk, a mézürbe nem lehet tartalék anyát bctelelni. Ujabb kaptáiraímnál azonban ezen is segítettem. Abból a megfigyelésből indultam ki, hogy a méhek nem építik le az alsó keretlécig a lépeket, hanem épp úgy, mint a kasnál, átjáró nyílást hagynak. Az alsó rőpnyilást ezért nem a szokásos módon a keretléc alatt, hanem a keretek fölött vágtam, vagyis az alsó keretléc felső síkja egy színben van a rőp-

nyílás felső részével, a küszöbvel. Így akárcsak a kasnál, ott másznak fel a lép-re, ahol akarnak és ugyanakkor akár 4 cm.-es takarítónyílást is hagyhatunk, telen pedig egy vendégfenékkal szabályozhatjuk a keretléc és fenék közötti magasságot. Mindezek mellett a lehetőség meg van arra is, hogy a mézürben tartalékanyát teletessünk ki.

Végül megjegyzem, hogy a méhésztnek találekonyak kell lennie, mert csak így tudja leküzdeni a felmerülő akadályokat. Így tudtam én is a 200 km.-re fekvő Avasból méheimet hátulkezelhető kaptárookban károsodás nélkül élesre szállítani.

Élesd.

Schürtz János méhészt.

A méz adómentessége

A M. K. novemberi számában megírtuk, hogy a méhészetek adómentességét az adótörvény 1943 április 1-i módosítása törvénybeiktatta. Időközben sokkal súlyosabb adó nem jelentkezett az ú. n. „rendkívüli 12%-os háborús adó” formájában. A méz azonban ezen adó nem alól is mentesült. A mentesítésre vonatkozó 973—1946 számú rendelet törvény (7. §. X. bekezdése) a Monitorul Oficial 1946 november 30.-i 278/bis számában jelent meg.

A Közellátásügyi Allamtitkárság 1946 november 23-i közzétellete kimondja, hogy a méz forgalma — minden formásától mentesen — teljesen szabad.

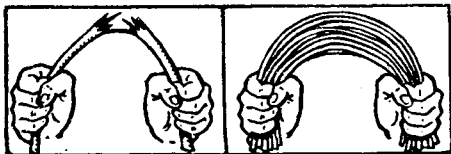
Nagyobb tételek szállítása esetén tanácsos valami arravatkozó iratot kéznél tartani, hogy az illető méhészt, termelőt és nem mézkereskedőt.

Mocsi.

- Nem jövedelmez ingatlana?
- Keveset hoz méhállománya?
- Pénzromlás ellen biztosított 24%-os jövedelmet, nyugdíjat akar?

Vegyen mézkölcsönkötvény!

Egy mázsa méz — 10 millió lej — után évi 24 kiló mézkamatot kap s tőkéje elsőrendű csemegeélelmicikben van biztosítva. Befizetni lehet pénzben vagy méhcsaládban. Dr. Mocsi Károly Cluj-Kolozsvár, Calea Mitor (Mócok-útja) 16.

EGYESÜLETI ÉLET

Egyesületünk közgyűlése

Közgyűlésünk és az azzal kapcsolatosan rendezett kolozsvári méhésznapiok bebizonyították, hogy méhésztestvéreink megértették egyesületünk célkitűzését: Erdély népi méhészetének újraélesztését. Százas tömegekben vonultak fel az EME közgyűlésére és az azzal kapcsolatban rendezett tanfolyamra, bemutatóra és előadásokra. Még az utazási nehézségek sem szabtak akadályt, mert a vérbeli méhészek a távoli vidékekről is eljöttek.

KAPTÁRKÉSZÍTŐ TANFOLYAM NETIU DEMETER ALELNÖK ELŐADÁSÁVAL

Szombaton, február 1-én reggel kezdődött meg a kaptárkészítő tanfolyamunk. Utána Szabó Gyula elnök bemutatta a kaptárprést és a tanfolyam hallgatói délig gyakorolták ezt az alapjában véve egyszerű és könnyen elsajátítható mesterséget. A méhészek áldozatkészségére jellemző, hogy Blahunka Lajos ig. vál. tagunk betegen — súlyos gázmérgezéssel — is eljött a tanfolyamra, hogy ismertesse saját gyártmányú Zoller kaptárprését. Délután a hallgatók a préselt falak varrását gyakorolták, majd Katsó Sámuel, a Marosvásárhely és Vidéke méhészkörének elnöke tartott színvonalas előadást a vándorlás fontosságáról. Lelkes és önzetlen méhészeti vezetőt ismertünk meg benne, aki gyakorlatban valósítja meg közösségünk parancsát: Egy mindenkiért, és mindenki egyért.

A késő esti órákban került sor egyesületünk szervezési értekezletre, ahol elhatároztuk, hogy a nyári folyamán előadóképző tanfolyamot rendezünk és hogy a méhészeti ismeretek továbbterjesztése érdekében, arra alkalmas tagjaink önként vállalják egy-egy falu méhészetének felkarolását. Ugyanott javaslatot szerkesztettünk, hogy a méhészkörökbe beszervezett tagjaink közvetlenül a méhészeti pénztárba fizetik be tagdíjaikat. A javaslatot a közgyűlés egyhangúlag el is fogadta.

DELELŐTTI BEMUTATÓK

Másnap, február 2-án, vasárnap még nagyobb tömegben vettek részt méhésztestvéreink a különböző bemutatókon. Az

ülést Szabó Gyula elnök nyitotta meg, majd Netiu Demeter alelnök tömören összefoglalta a kaptárpréslő tanfolyam eredményeit és közölte értékes megfigyeléseit. Utána Várady Béla ig. vál. tagunk tartott színvonalas előadást különböző kaptárak házi készítéséről. Érdekes volt megfigyelni, hogy az előadó, bár kaptárkészítésből él, mégis milyen önzetlenül adta tovább tudását többi méhésztestvéreinek.

A tiszta méhviasz felismeréséről és a keretek helyes drótozásáról Tóth István ig. vál. tag tartott értékes előadást, majd Teve Imre ig. vál. tag mutatta be a műlép házi öntését különböző tálcá mülépprésen. Tinemenyes gyorsasággal öntötte a szép vékony sejtmintájú közfalakat és értékes gyakorlati tanácsokat adott. Az elkészült mülépeket drótozott keretbe Dani István kolozsvári méhésztestvérünk ragasztotta be az általa készített villamos készülékekkel.

A bemutatót követő vitán Benczedy Márton magyarszováti méhésztestvérünk közölte, hogy hasonlóan jó eredményt érhetünk el egy rádió vagy autó akkumulátorral is.

Délután pontosan 4 órakor kezdődött az EME igazgatóválasztmányának ülése, amelyen egyetlen tárgysorozat szerepelt: a közgyűlés előkészítése. Az ülés $\frac{3}{5}$ órákor ért véget.

A KÖZGYŰLES

Tagjaink érdeklődése a közgyűlésen érte el tetőfokát. Az iparos aggmeház nagyterme zsúfolásig megtelt. Száznál is többen keresték helyüket, hogy mindenki láthassa, mi történik ezen a lélekemelő ünnepségen. A megjelentek neveit helyszüke miatt sajnos nem sorolhatjuk fel, de érdemesnek tartjuk hírül adni, hogy a vidék képviselőiben megjelent: Balácsi László Rákosd, Benczedy Márton Magyarszovát, Csögör Károly Nagysármás, Balázs Kázmér Bánffyhungad, Barbu Sabin és Teréz Torda, Danila Viktor Marosúvár, Miszti András Kolozsborsa és az EME Marosvásárhely és Vidéke méhészkörének képviselőiben Katsó Sámuel elnök.

Az elnöki asztalnál Szabó Gyula elnök, Farkas Árpád és Netiu Demeter alelnökök

foglalták helyét, valamint *Török Bálint* és *Dr. Szövérdi Ferenc* tisztviselők.

Szabó Gyula elnöki megnyitójában kezesletlen szavakkal vázolta az elmúlt év küzdelmeit és nehézségeit s egyuttal rámutatott arra, hogy azok a méhésztestvéreink, akik megérezték a szervezkedésben rejlő óriási erőt, idejében összefogtak és vándorolni mentek s így az óriás szárazság ellenére is eredményt mutathattak fel. Vázolta aztán, hogy a kormány figyelmét idejében felhívtuk a szárazság pusztítására és nem rajtunk mulott, hogy az inséges családok felerősítéséhez szükséges cukor még nem érkezett meg. Befejezésül utalt a méhek példaadó közösségi életére. Vegyünk példát a méhektől — mondotta — mert csak egy erős szervezetbe tömörülve — egy családot alkotva — tudjuk kitűzött célunkat elérni; az erdélyi dolgozók életszínvonalának emelését e hasznos mellékfoglalkozási ág elterjesztésével.

Az egyesület 1946 évi működéséről szóló jelentést, valamint a zárszámadásokat, az 1947 évi költségvetési előirányzatot *Dr. Szövérdi Ferenc J.* titkár terjesztette elő. A közgyűlés a jelentést elfogadta és a felmentvényt megadta.

A közgyűlés ezután *Katsó Sámuel* elnökkel, *Krejosi Ferenc*, *Sala József* és *TeXe Imre* tagokkal jelölt bizottságot küldött ki az időközben megüresedett tisztségek betöltésére.

A bizottság elterjesztésére egyhangu lelkesedéssel választotta meg a közgyűlés egyesületünk tiszteletbeli elnökének érdemeit elismerésül *Stief Ottót* és *Török Bálintot*. A megüresedett főtitkári tisztségre *Dr. Szövérdi Ferencet*, jegyzőtükárnak *Zilahi Sándort*, az elköltözött, elhunyt, vagy távolmaradásuk miatt törölt igazgatóválasztmányi tagok helyére pedig: *Bende Béla* unit. lelkész képviselőt Kövendről, *Fogarasi Jánost* Székéről, *Kezdődy Gyulát* Nagyváradról, *Kóbori Győzöt* Vingárról, *Benczédi Múrtont* Magyarorszátról, *Danila Viktort* Marosújvárról, *Vásárhelyi Albertet* Nagenyedről, *Lovász Ferencet*, *Bereczky Lajost* és *Becsi Ödönt* Marosvásárhelyről, *Nuritsán Antalt*, *Dán Mihályt*, *Dani Istvánt*, *Dr. Derzsi Ernőt*, *Vladár Albertet*, *Tukács Zoltánt*, *Tőkés Jánost*, *Szabó Ferencet*, *Eötvös Lászlót*, *Eötvös Lászlónét* és *Dani Gergelyt* Kolozsvárról. Számvizsgálóbizottsági tagoknak *Dr. Derzsi Ernőt* és *Vladár Albertet*, a gazdasági bizottságba *Sala Józsefet* és *TeXe Imrét*.

A választások során, amikor egyes közismert méhésztestvéreink nevét olvasták fel, hosszasan tüntetett mellettük a tömeg. Különösen nagy elismerésben részesült *Török Bálint* és *Stief Ottó*, egyesületünk tiszteletbeli elnökei.

A közgyűlés után *Farkas Árpád* EME alelnök magas színvonalú előadása következett a méhek nemesítéséről, majd *Dr. Szövérdi Ferenc* főtitkár színes képek vetítésével ismertette a méhlegelő és a vándorlás kérdését. Mindkét előadást feltűnő figyelemmel hallgatta a közgyűlés közönsége, mely után értékes vita következett. Kiemeljük *Katsó Sámuel* hozzászólását úgy a méhnemesítés, mint a vándorlás kérdéséhez, valamint *Blahunka Lajos* azon indítványát, hogy a Farkas Árpád által javasolt egyesületi méhnemesítő kutató intézet felszereléséhez minden EME tag járuljon hozzá 1 kg. mézzel. Jelentevők az indítványt egyhangulag elfogadták. A méz begyűjtését a nyár folyamán kezdjük meg.

A közgyűlést 70 személyes társasvácsora fejezte be, melyen több pohárköszöntő hangzott el s még a késő éjszakai órákban is hangos volt a terem az élénken vitatkozó méhésztestvéreink hangjától.

MEHÉSZETI TANFOLYAM RÉGENBEN. Az EME a régi gazdakörrel karöltve méhészeti tanfolyamot rendez *Szabó Kálmán* vezetésével, február 22 és 23, március 1, 2, 9, 10, 15 és 16 napjain d. u. 4—8 óráig a MNSz régi helyiségében. A tanfolyamvezetőn kívül, az egyes előadásokat Marosvásárhely legjelesebb méhészei tartják és a vizsgára Kolozsvárról is letutaznak. A tanfolyam ingyenes, csupán a beiratáskor fizetendő 20.000 lej beiratási díj. Jelentkezni február 20-ig lehet *Szabó Kálmán* tanfolyamvezetőnél Régenben a MNSz irodájában.

A TAGDÍJAKAT sürgősen kérjük befizetni. Közgyűlésünk egyelőre 40.000 lejből állapította meg az EME 1947 évi tagdíját s egyuttal megbizta az igazgatóválasztmányt, hogy időnként vegye revízió alá azt az összeget és amennyiben az általános drágulás miatt nem fedné azt az értéket, amit jelenleg képvisel, tovább emelje. A késedelmes befizetőre mindig a felemelt tagdíj vonatkozik, míg azokra, akik idejében befizették, csak abban az esetben, ha túl nagy eltolódás mutatkozna és egyesületünk készkiadásait, lapunk költségeit semmiképp sem tudnók folyósítani.

Nyomatékosan kérjük ezért a tagdíj azonnali beküldését. Az EME méhészköri tagjai közvetlenül a méhészkör pénztárába fizessék be s ezután is kérjük a méhészkörök pénztárosait, hogy a begyűjtött összeget hetenként küldjék a központba, hogy azzal papírt szerezhessünk be a lap megjelenésének biztosítására.

Cukrot osztanak ki az inséges méhcsaládok etetésére

A „România Apicolă” (Romániai méhészet) nevű méhészeti laptársunk karácsony után megjelent 9—12 összevont számában tudósítás alapján közli, hogy a földművelésügyi minisztérium s a méhészegyesületek hathatós közbenjárására 20 vagon cukorból egyelőre 5 vagon kiosztását helyezte kilátásba.

A cukrot az illetékes mezőgazdasági kamarák osztják szét és a földművelésügyi minisztérium már meg is küldötte minden megyébe a kiosztási utasítást.

A helybeli méhészek kiküldöttje is jelen kell legyen a cukor arányos szétosztásánál és egyuttal ellenőriznie kell, hogy a cukor ténylegesen szükséges és nem-e téved idegen utakra.

A lap a továbbiakban közli a Romániai Központi Méhész Egyesület által megbízott ellenőrző méhészek neveit és címét. Az erdélyi szárazságsújtotta megyék megbízottjainak címét alábbiakban közöljük.

Arad: Pálsau Mihai Arad, General Coanda 36.

Bihar: Catană Béla Nagyvárad, József Attila-u. 62.

Brassó: Teodorescu százados, Brassó, Unirea-nyomda, Hosszu-utca.

Hunyad: Rogneanu Pál Déva, 9. sz. postafiók vagy Certejul de Sus község.

A többi aszálysújtotta megyékben, így Háromszékben sincs megbízott.

A fentiek értelmében mindenekelőtt felkérjük az EME méhészköreit, hogy jelöljenek ki két megbízottat, akik a Mezőgazdasági Kamaránál a cukorelosztásban, az EME részéről, mint felelősök közreműködnek. A jelölést kérjük *írásban* közölni az illetékes Mezőgazdasági Kamarával *s egyúttal az EME központjával is*, hogy a minisztériumhoz hivatalosan bejelenthessük. Olyan megyékben, ahol nincsen méhészkör, felkérjük tagjainkat, hogy gyűljenek össze, ki lenne az arra legalkalmasabb két személy. A határozatot ugyancsak kérjük sürgősen bejelenteni az EME központjának, hogy a minisztériumhoz felterjeszt-hessük. Az illető beleegyezése nélkül senkít se ajánljunk. Méhésztestvéreink figyelmét pedig felhívjuk, hogy csak abban az esetben nyujtsák be cukor iránti kérésüket, *ha tényleg inségesek családjaik és a tavaszi fejlődés serkentő etetés nélkül nem lenne biztosítható. Ne vonjuk el a cukrot azoktól akik arra jobban rászorulnak.*

A kérvényben közöljük az EME 1947 évi tagdíjbefizetéséről (40.000 lejről) szóló postaszelvénynek számát és időjét, annak igazolására, hogy szervezett méhészek va-

gyunk. Ha közvetlenül az EME pénztárába fizették be a tagdíjat, írjuk meg, hogy a nyugtát bemutathatjuk.

Tekintettel arra, hogy a Mezőgazdasági Kamarák tisztviselőinek zöme még a székelyföldi megyékben sem tud magyarul, a kérvényt tanácsos román nyelven írni. Alább közlünk egy kérvénymintát, amit a Kamarához kell benyújtani.

Onor.

Camera Agricolă

(az illetékes megye székhelye.)

Subsemnatul
(ide kell írni a nevet) de ocupatie . . .
(foglalkozás), cu domiciliul
stabil la . . . (pontos cím) cu
deosebită onoare Vă rog să binevoiti a
distribui la preț oficial cantitatea de . . .
(hány kilót kérünk) kg. zahăr, pentru
hrană albinelor infometate.

Declar ca zahărul primit, voi întrebuința
exclusiv numai la hrana familiilor de al-
bine pentru a le salva dela pierire și Vă
rog să binevoiti a controla.

Stupina este ascuțată la . . .
(hol vannak a méhek) și posed in total:
. . . familii vii in stupi sistematici.
. . . familii vii in cosnite.

Totodată am onoare a Vă comunica, că
sunt membru al Asociațiunii Transilva-
niene de Stupărie din Cluj și am plătit co-
tizatia pe anul 1947 pe care o pot dovedi
prin recipisa mandatului postal Nr. (ide
beírjuk a postai levény számát) din . . .
(befizetés időpontját). Ha közvetlenül fi-
zettük be vagy a méhészkör útján, akkor
a „recepisa” szótól a szöveg elmarad és
azt írjuk: Chitană.).

Reinoid cererea pentru a putea salva
familiile de albine dela complectă destru-
gere primită Vă rog distinscle mele consi-
derațiuni.

(dátum.)

Cu stimă:

(aláírás.)

A kérvényre 200 lejes okmánybélyeget
kell ragasztani, majd láttamoztatni a já-
rási gazdasági felügyelőnél (Seful de ocol
agricol).

Ezton is kérjük tagjainkat, hogy az
esetleges észrevételeiket, vagy ha szabály-
talanságot tapasztalnak, gondosan megin-
dokolva, a nevek és időpont feltüntetésével
hozzák tudomásunkra, hogy azt mi azon-
nal jelenthessük a minisztériumnak.

A Kolozsvári Mezőgazdasági Kamará-
hoz már meg is érkezett a minisztériumi
leirat, a cukor kiutalása azonban még
késik.

BETEGSÉGEK — KÁRTÉVŐK

Nünúke lárvák Háromszéken

A szovátai tanulmányi kiránduláson *Sturzika János* szovátai tagunk apró bogarakat adott át egy kis üveg szeszben, amit *Vásárhelyi István* asztalos, méhésztestvérünk gyűjtött Sepsiszentgyörgyön. Megfigyelései szerint apró barna — tetűhöz hasonló — bogarakat látott 1946 március havában méheim, majd hónapról-hónapra mind több és több lepte el a kijáró méheket egészen június hó végéig, amikor egyszerre megszűnt. A mintához hasonló bogárkákat látott az útszéli bogáncskórón is.

A vizsgálat azt mutatta, hogy az apró bogarak nünúke lárvák (*Meloniae* lárvák) voltak. *Örösi Pál Zoltán*: „A méhellenségek és a köpü állatvilága“ című könyvében részletesen ismerteti a méheknek ezt az ellenségét s itt kivonatossan közlünk egy pár részletet felőle.

A kifejlődött nünúke friss levelekből, virágokból táplálkozik, tehát a méheknek nem árt. A fiatal, fejletlen lárvá alakja azonban már ártalmára van. A nünúke lárvá ugyanis a vadméhek fészkeiben fejlődik tovább és egyik faja a virágokra mászik, hogy ottan a vadméhre felkapaszkodva hazavitesse magát. Az érzékszervei azonban fejletlenek s rákapaszkodik a mi háziméhünkre is, de a fészkekben nem tud megélni s halomszámra seperhetjük össze a kaptár aljdeszkájaról.

Több fajta él nálunk. Egy része csak izgatja, kinozza a méheket, más faj — a pompás nünúke lárvája — a házi méh vérével táplálkozik. Fejlődésükre kedvező — meleg, nem nagyon nedves — időben a méheket annyira ellepik, hogy még az a faj is elpusztítja a kijáró méheket, amelyik nem táplálkozik a méhek vérével. Háromszéken az idén nagy meleg és őrjási szárazság volt, ezzel magyarázhatjuk elszaporodásukat.

Védekezésül — Örösi — a bogarak eltaposását ajánlja. Ezen ellenség garázdálkodása szerinte és *Vásárhelyi István* megfigyelése szerint is egyik napról a másikra megszűnik. A vergődő méhekről csipesszel is leszedhető a nünúke lárvá, de az tömeges fellépésüknél keresztülvihetetlen. Ajánlatos még az elpusztult méheket, valamint a kaptárak aljára lehullott lárvákat össze-

seperni és leforrázni. — Amint látjuk, biztos védekezési módunk nincsen. Még sok megfigyelés szükséges és a gazdanövény (bogáncskóró) irtásával talán elszaporodásukat is féken tarthatjuk.

Dr. Szövérdi Ferenc.

Szaporítsunk múrajjal!

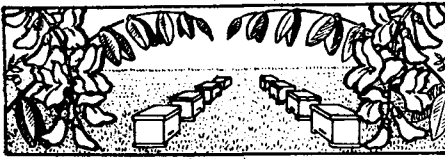
A Méhészeti Közlöny múlt év novemberi számában a fent írt cím alatt egy cikk jelent meg a múrajj készítés és anyanevelés (a cikkirő és követői által gyakorolt) módjáról és szabad legyen ezzel kapcsolatban szerény véleményemet kifejezteni.

Magam részéről a cikkirő anyanevelési módját senkinek sem ajánlom, mert a serkentő etetést túl korai március közepén megkezdeni. De különösen a cikkirő és követői által gyakorolt módon való etetéstől mindenkit óva intek, már csak azért is, mert ha nem hűtenék ki minden nap a fészket, úgy nem is kellene téglával melegengetni, hiszen ha az anya jó, és a család répes, a felülről alkalmazott serkentő-etetés folytán a méhek úgy is kifedik a mézet.

Továbbá nem értem, hogy a jelzett harmadik családot miért eteti, hiszen a kítűzött célját nem éri el, mert amikor ezek a herék bujnak ki a sejtekből, akkor már a fiatal anyák vígan petéznek.

Valószínű, a kicsi méhecskék előbbre látók és az anyanevelő családban az előzetes serkentő etetés folytán még az anyanevelést megelőzően két-három héttel hozzá fognak a hereneveléshez és ezek a herék készen kifejlődve, mint valami kis bikák, várják a fiatal anyákat, hogy szegények ne kényszerüljenek valami vézna, gyengén fejlett hímekkel megpárizni. Az anya a pete lerakástól husz-huszonegyedik napon is megtermékenyülhet, míg a here $24+8=32$ nap múlva lesz akcióképes. Tehát amikor arról gondoskodunk, hogy tényleg *kiválogatott jótulajdonosi család* től származzanak a nemesítést szolgáló herék s legalább két héttel az anyanevelés előtt fogjunk hozzá a hereneveléshez. Ha a cikkirő is így járna el, elhinném, hogy nem degenerálódik a múrajoztatás révén a méhállománya.

Bereczky Lajos.

MÉHLEGELŐ

A vándorterületeket telen is felkutatathatjuk. Természetesen a végleges döntést csak tavasszal hozzuk, amikor a természet újra éled és meggyőződhetünk a jólmézélő fajok elterjedéséről.

Felhívásunkra *Lapán János* gyulafehérvári tagunk kérdezte meg az EMLÉ-t legelsőknek, hogy az akác után hova menjen vándorolni. Azt a választ adtuk, hogy előbb nézzon körül 50—100 km-es körzetben s csak ha ott nem találja jó havasi legelőt, akkor szánja rá magát messzebbi vidékek felkutatására. Ugyanis Gyulafehérvárnál torkollik az Ompolya völgye a Marosba. Zalatna vidékére vasut viszen Brázáig és országot is vezet Abrudbánya felé. Nem tudjuk elképzelni, hogy ezen a vidéken 50—60 km-re ne lenne olyan 3—4 éves, esetleg idősebb erdővágás, ahol a málna és a füziike ne ontaná nyáron át a nektárt. Tanácsoltuk, hogy keresse fel az erdőigazgatóságot, ahol hivatalos kötelességük a többtermelés érdekében a vándorlást elősegíteni és egyuttal ajánlottuk, hogy egyik iskola természetrajztanárával tegyen kirándulást erre a vidékre. Zalatna környékén már 950—1370 méteres hegyek vannak így feltétlenül számíthat a nyári nagy harmatokra.

Egyet azonban figyelmébe ajánlottunk és ezt lelkére kötjük minden méhlegelőt kutató méhésztestvérünknek: ahol juhokkal,

ahogy szarvasmárhával legeltetik az erdősegeket, oda méheket ne vigyenek. Az állatok leragják a málna éves szárát, a füziike bimbóit, a földiepret összetaposzák. A járó és repülő állatok nem férnek össze. A málna ráadásul csak akkor mézel, ha az előző évben sem legeltették.

Mások szomorú tapasztalatából irtuk ezt a figyelmeztetést. A tavaly májusban, mielőtt vándorolni indultunk, több kolozsvári méhésztársunkkal ismét felkutatottuk a Dregán-völgyét. Mintegy 5—6000 juhot találunk. A málna szárát már májusban mind megették, a füziikének pedig csak a gyökérkorona levelét találtuk meg. Ezért a Kolozsvártól 70 km-re fekvő Dregán-völgye helyett 170 km-re, a szovátai területre vittük a méheket. De a Dregán-völgy hírneve nagy volt. Több mint 300 családot vittek fel más vidékről, mert bíztak a fiatal ültetvényekre elrendelt legeltetési tilalomban. A pásztorok azonban kijátszották a rendeletet s a 300 méhcsaládot augusztus közepén 8—12 kg-os apadással vitték haza a pórul járt erdőgazdálkodóink.

A vándorterületek téli felkutatásánál tehát alaposan érdeklődjük meg a málna, földieper, füziike elterjedését, a nyári harmatbőséget, a közbiztonságot, a szállítási lehetőségeket és ami a legfontosabb, a nagy állatok legeltetési viszonyait.

Dr. Szövérdi Ferenc.

TÖRVÉNYEK, RENDELETEK

A méhészetek jövedelmezősége

Ritkán van a méznek olyan kereslete mint ma s mégis kevés méhész tud felmutatni ennek megfelelő hasznot, pedig az átlag 24% évi haszon mindenkinek elérhető a következő módon.

A méhészelbe fektetett tőke arra hivatott kézben a korszerű méhészeti tudomány vívmányainak felhasználásával a tőke 24%-át évek átlagában ki tudja hozni. Az, aki ezt — legőszintébb önvizsgálata eredményeképp — úgy látja, hogy nem tudja megvalósítani, bizza állományát, vagy annak nagyobb részét ilyen hivatásos méhészekből álló szövetkezetre s erre a célra életre hívható lenne a M. K. 1944. februári számában tervezett szövetkezet, vagy adja addig megbízható egyén kezére.

A jogi forma: méz kölcsönkötvény. Megóv a pénzromlás ellen, ad évi 24% kamatot mézben, a többi a hivatásos méhész megélhetésére szolgál s a tőke megmarad. Befizetni lehet pénzben, méhcsaládban s az elszámoláskor a méz biztos valuta. A méz legnehezebb értékesítési időszakában is arányos értékű volt például a búzához viszonyítva.

Hogy mennyire nem jövedelmeznek az ingatlan vagyonok általában, azt mindenki tudja s például Egyesületünk minimálisan 50 mázsa méz — 500 millió lej — értékű ingatlana és gépei mellett semmi jövedelme nincs. A tisztviselők, a Méhészeti Közlöny s az egész egyesületi tevékenység tengődik, holott az általában javasolt mó-

don évi 12 mázsa méz — ma 120 millió lej — évi jövedelem egész más helyzetet lementene.

Ha ragaszkodunk a meglévő vagyonhoz, szerezzünk az államtól — elvett székházunkért kárpótlásként — tőkét, vagy akadjon szerzte Erdélyben 100 olyan méhész, aki alapítótagként, egy-egy mézelő családot ajánl fel az EME-nek!

Nem utolsó módja volna a pénzszerzésnek, hogy az EME a szövethozói hálózat, vagy a Nemzeti Bank által a termelés céljaira bocsátandó hitelből az erdélyi ma-

gyar méhészet részére komoly összeget igényel, mondjuk 2—4% kamat mellett és mézkelesönkötvények formájában tagjai részére 24%-ra közvetíti. A jövedelem a méhészerdekképviseleti szerv életképességét biztosítaná a termelés komoly tényezőjévé avatná.

Igyekezünk az EME-t a méz, viasz és kaptáráruforgalom komoly tényezőjévé fejleszteni. A társadalom szociális fejlődési iránya ezt teljesen igazolja.

Dr. Mócsi Károly.

KÜLÖNFÉLÉK

PIACI ÁRAK. Általában a piacon nagy áremelkedés tapasztalható, de úgy a kínálat, mint a vételkedv erősen megcsappant. A méz itt-ott 130—150 ezerért cserélt gazdát, de a kolozsvári kirakatokban közgyűlésünk idején még láthattunk 120 ezerért. Nagyban a családokról nem szereztünk tudomást. A viaszért 120 ezret kérnek kg-ként, de sem vételről, sem eladásról nem hallottunk. A talajyi mülép teljesen elfogyott, gyártását még nem kezdték meg, így az ára sem alakult még ki. A méhcsaládok iránt nagy kereslet indult meg. Kolozs-megyében január elején 4 családot vettek kis B. kereten kiépített méztéri keretekkel, kaptárral együtt drb.-ként 1 millió 400 ezerért, január végén két 64×30-as, 9 keretes családi kaptár és méztéri keret nélkül, mézzel bőven ellátva, drb.-ként 1,500.000 lejért. Marostorda megyében országos kaptárban is elérte egy-egy család az egymillió lejes árat január hó folyamán.

FERTŐTLENITETT MÜLEP CSAK AZ EME-NEL KAPHATÓ. A költésrothadás elterjedtségére való tekintettel az EME mülépkészítő üzeme csak fertőtlenített viaszból készíti mülépet. Minden mé-

hésznek érdeke ezért, hogy úgy a saját termésű, mint vásárolt viaszát az EME-nél dolgoztassa fel a készlet 25%-áért, vagy ha feldolgozni való viasza nincsen, szerezzé be mülépszükségletét az EME-nél, mert csak így óvhatja meg méhészetét a mülép útján való fertőzéstől.

APRÓHIRDETÉSEK

FEHERVIRÁGU két éves szonitóró vetőmag eladó. Ára: 4 kg. mag 1 kg. mézért. Takarmánynak jó, köves, homokos helyen díszlik, a talajt javítja. Kitűnően mézel. 1 holdra zab vagy árpa alá vetve 10—12 kg. mag szükséges. Granum Szövetkezet, Cluj, Regina Maria 9 szám.

*Lapunk terjedelme
és pontos megjelenése
TÖLED IS FÜGG
KÜLDJÉL AZONNAL 40 000 lejt az EME-nek*

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

EVREHŐVIRÁG MŰHÉSZETI SZÖVETKEZET SZAKKÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ROMANIA — Cluj, Str. Regala No. 22.
Kolozsvár, Majális-u. 22. — Telefon 204

Felelős szerkesztő:

Dr. Szövérdi Ferenc, EME j. titkár.

A Méhészeti Közlönyt az E. M. E. tagjai 40.000 lejes évi tagdíj fejében tagsági illetményként kapják.

Felelős kiadó: Dr. Szövérdi Ferenc. Minerva Cluj-Kolozsvár. No. 99 Fsoe. jud. Cluj 10354. F. v.: Kiss Marlon igazg.